

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA
MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI**

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

N.A. Rasulova, D.M. Yusupova

**MA‘LUMOTLAR
BAZALARI**

O‘quv qo‘llanma

*O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi huzuridagi
Muvofiqlashtiruvchi kengash tomonidan 53302000-Informatika va axborot
texnologiyalari (iqtisodiyot) bakalavriat ta‘lim yo‘nalishida tahsil olayotgan
talabalar uchun o‘quv qo‘llanma sifatida tavsiya etilgan*

TOSHKENT – «IQTISODIYOT» – 2019

УДК: 330(075)
65.9(5Ў)-56
Б57

Rasulova N.A., Yusupova D.M. Ma'lumotlar bazalari. – T.: IQTISODIYOT, 2019. - 162 bet.

Mazkur o'quv qo'llanmada ma'lumotlar bazalarining shakllanishi, turkumlanishi, ma'lumotlar bazalarini boshqarish tizimlari (MBBT), axborot, axborot asosida boshqaruv tizimining faoliyati asoslari bayon etilgan. O'quv qo'llanmada axborot obyektlarini ajratish, ma'lumotlar bazalarini boshqarish tizimi ACCESS muhitida ma'lumotlar bazalarini loyihalashtirish va ishlash asoslarida jadval va shakllarni yaratish, so'rov va hisobotlarni tuzish ishlari yoritilgan bo'lib, u 5330200 - "Informatika va axborot texnologiyalari (iqtisodiyot)" bakalavriat ta'lim yo'nalishining "Ma'lumotlar bazalari" fanidan o'quv qo'llanma sifatida tavsiya etiladi.

В данном учебном пособии описаны основы формирования баз данных, категоризации, систем управления базами данных (СУБД), систем управления информацией. В учебном пособии описывается процесс разделения информационных объектов, создание таблиц и форм для проектирования и эксплуатации баз данных, создание запросов и отчетов в среде СУБД ACCESS, и рекомендуется по предмету «Базы данных» направлении образования бакалавриата 5330200- «Информатика и информационные технологии (экономика)», в качестве учебного пособия.

This tutorial describes the basics of database formation, categorization, database management systems (DBMS), and information management systems. The training manual describes the process of separation of information objects, the creation of tables and forms for the design and operation of databases, the creation of queries and reports in the DBMS ACCESS, and it is recommended to study the subject of "Database" in the direction of bachelor's education 5330200 - "Informatics and information technology (economics)", as a tutorial.

ISBN: 978-9943-05-691-6

УДК: 330(075)
ББК 65,9(5Ў)-56
Б57

© «IQTISODIYOT», 2019.
© N.A.Rasulova, D.M.Yusupova, 2019.